

Загальний огляд
проекту Закону «Про інвестиційні фонди»

Проект Закону «Про інвестиційні фонди»

EU Acquis

Проект Закону «Про інвестиційні фонди» спрямований на адаптацію національного законодавства до законодавства ЄС у сфері інвестиційних фондів, а саме імплементацію в Україні наступних актів ЄС:

- Директиви № 2009/65/ЄС від 13 липня 2009 року про узгодження законів, підзаконних та адміністративних положень, що стосуються інститутів колективного інвестування в переказні цінні папери (UCITS)
- Директиви 2011/61/ЄС від 8 червня 2011 року про менеджерів альтернативних інвестиційних фондів (AIFM)
- Регламенту (ЄС) № 345/2013 від 17 квітня 2013 року про європейські фонди венчурного капіталу (EuVECA)
- Регламенту (ЄС) № 346/2013 від 17 квітня 2013 року про європейські фонди соціального підприємництва (EuSEF)
- Регламенту (ЄС) 2015/760 від 29 квітня 2015 року про європейські довгострокові інвестиційні фонди (ELTIF)

Проект Закону «Про інвестиційні фонди»

Що передбачено актами ЄС?

Директива (ЄС) 2009/65 (UCITS) застосовується до фондів колективного інвестування в переказні цінні папери (UCITS), заснованих на територіях держав-членів ЄС.

Директива (ЄС) 2011/61 (AIFM) передбачає встановлення правил авторизації, безперервної діяльності та прозорості менеджерів альтернативних інвестиційних фондів (AIFM), які управляють та/або здійснюють маркетинг щодо альтернативних інвестиційних фондів (AIF).

Регламент (ЄС) 345/2013 (EuVECA) та **Регламент (ЄС) 346/2013 (EuSEF)** передбачають встановлення правил до маркетингу кваліфікованих фондів венчурного капіталу/фондів соціального підприємництва серед інвесторів, до портфеля кваліфікованих фондів венчурного капіталу/фондів соціального підприємництва, до прийнятних інвестиційних інструментів і методів, які можуть використовуватися кваліфікованими фондами венчурного капіталу/фондами соціального підприємництва, а також для організації, поведінки та прозорості діяльності менеджерів, які здійснюють маркетинг кваліфікованих фондів венчурного капіталу/фондів соціального підприємництва.

Регламент (ЄС) 2015/760 (ELTIF) передбачає встановлення правил щодо авторизації, інвестиційної політики, умов діяльності та маркетингу європейських фондів довгострокових інвестицій. Також метою цього Регламенту є сприяння залученню та спрямуванню капіталу на довгострокові інвестиції в реальну економіку, включно з інвестиціями, які відповідають Європейській зеленій угоді та іншим пріоритетним сферам щодо розумного, сталого та інклюзивного зростання.

Проект Закону «Про інвестиційні фонди»

Розробка проекту Закону України «Про інвестиційні фонди» здійснювалась робочою групою за підтримки експертів від:

- Проекту міжнародної технічної допомоги ЄС «Посилення регулювання та нагляду за небанківським фінансовим ринком»;
- Проекту «Інвестиції для стійкості бізнесу» (IBR), фінансованого Урядом США через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID);
- Світового банку.

Робочою групою було отримано консультації від представників європейських регуляторів:

- Федеральної служби фінансового нагляду Німеччини (BaFin);
- Хорватського агентства з нагляду за фінансовими послугами (HANFA).

Проект Закону «Про інвестиційні фонди»

Класифікація інвестиційних фондів

Залежно від порядку викупу інвестиційних сертифікатів, інвестиційні фонди можуть бути:

- відкритого типу;
- закритого типу.

Залежно від порядку провадження діяльності існують такі види фондів:

- публічні інвестиційні фонди (UCITS),
- альтернативні інвестиційні фонди (AIF).

В свою чергу альтернативні інвестиційні фонди в залежності від структури активів, в які здійснюється інвестування, можуть бути таких типів:

- фонди венчурного капіталу (EuVECA);
- фонди соціального підприємництва (EuSEF);
- фонди довгострокових інвестицій (ELTIF).

Особливим типом альтернативного інвестиційного фонду, загальна вартість активів якого не може перевищувати 450 мільйонів гривень, є малий інвестиційний фонд.

Професійні учасники ринків капіталу, що залучені до обслуговування інвестиційних фондів

- **Компанія з управління активами** - юридична особа, яка набуває право на провадження діяльності з управління активами інвестиційних фондів виключно після отримання відповідної ліцензії (ліцензій) на такі види діяльності:
  - діяльності з управління активами публічних інвестиційних фондів;
  - діяльності з управління активами альтернативних інвестиційних фондів;
  - діяльності з управління активами малих інвестиційних фондів.
- **Кастодіальна установа** - юридична особа, яка є банком та набуває право на провадження кастодіальної діяльності виключно після отримання відповідної ліцензії (ліцензії на провадження кастодіальної діяльності).

Проект Закону «Про інвестиційні фонди»

Структура Законопроекту:

Розділ I. Загальні положення

Розділ II. Інвестиційні сертифікати

Розділ III. Публічні інвестиційні фонди

Розділ IV. Альтернативні інвестиційні фонди

Розділ V. Особливості функціонування окремих типів інвестиційних фондів

Розділ VI. Реорганізація та ліквідація інвестиційного фонду

Розділ VII. Компанії з управління активами

Розділ VIII. Кастодіальна діяльність

Розділ IX. Спеціальні положення, що застосовуються до публічних інвестиційних фондів, які розміщують свої інвестиційні сертифікати в державах-членах Європейського Союзу

Розділ X. Регулювання та нагляд на ринку інвестиційних фондів

Розділ XI. Прикінцеві та перехідні положення

Проект Закону «Про інвестиційні фонди»

Основні положення розділів Законопроекту:

- У **Розділі I** врегульовуються питання щодо сфери дії закону, визначення термінів, правових основ функціонування, класифікації, засновників й учасників інвестиційних фондів, вимог до посадових осіб та договорів інвестиційного фонду з компанією з управління активами та кастодіальною установою, а також введення поняття про основний та донорський інвестиційні фонди.
- У **Розділі II** врегульовуються питання щодо емісії, обігу та викупу інвестиційних сертифікатів, зокрема щодо порядку розміщення інвестиційних сертифікатів, обліку прав на інвестиційні сертифікати та прав за інвестиційними сертифікатами, визначення розрахункової вартості та ціни інвестиційного сертифіката, правових наслідків визнання інвестиційного фонду таким що відбувся, а також передбачено вимоги до здійснення маркетингу інвестиційних сертифікатів.
- У **Розділі III** врегульовуються питання щодо правового статусу публічних інвестиційних фондів, створення та функціонування публічних інвестиційних фондів, зокрема етапів створення, процедур реєстрації публічного інвестиційного фонду, установчих документів та системи органів управління публічного інвестиційного фонду, а також підстав відмови у реєстрації та для припинення дії реєстрації публічного інвестиційного фонду. Крім того, передбачено врегулювання питань щодо зобов'язань стосовно інвестиційної політики публічних інвестиційних фондів, а саме щодо інструментів та лімітів інвестування публічних інвестиційних фондів, обмеження операцій з активами публічного інвестиційного фонду, а також щодо розкриття інформації публічними інвестиційними фондами.

Проект Закону «Про інвестиційні фонди»

У **Розділі IV** врегульовуються питання щодо правового статусу альтернативних інвестиційних фондів та особливостей порядку створення та функціонування, органів управління, інвестиційної політики та розкриття інформації альтернативними інвестиційними фондами порівняно до положень, що врегульовують аналогічні питання щодо публічних інвестиційних фондів.

Розділ V містить три глави, якими врегульовуються питання щодо особливостей функціонування окремих типів інвестиційних фондів, а саме кваліфікованих інвестиційних фондів венчурного капіталу, фондів соціального підприємництва та фондів довгострокових інвестицій.

У **Розділі VI** врегульовуються питання щодо реорганізації та ліквідації інвестиційних фондів, зокрема щодо загальних умов реорганізації інвестиційних фондів, порядку злиття та приєднання інвестиційних фондів, а також припинення інвестиційних фондів шляхом ліквідації.

У **Розділі VII** врегульовуються питання щодо функціонування компаній з управління активами, а саме особливостей ліцензування діяльності з управління активами інвестиційних фондів, істотної участі у компаніях з управління активами, умов здійснення діяльності компаніями з управління активами, вимог до системи управління та системи внутрішнього контролю, забезпечення безперервності діяльності та відповідальності компаній з управління активами.

Проект Закону «Про інвестиційні фонди»

- У **Розділі VIII** врегульовуються питання щодо функціонування кастодіальних установ, зокрема особливостей ліцензування кастодіальної діяльності, вимог до системи управління та системи внутрішнього контролю банку в частині провадження кастодіальної діяльності, забезпечення безперервності кастодіальної діяльності, захисту активів у випадку неплатоспроможності кастодіальної установи, аутсорсингу функцій та відповідальності кастодіальної установи.
- У **Розділі IX** передбачені спеціальні положення, що застосовуються до публічних інвестиційних фондів, які розміщують свої інвестиційні сертифікати в державах-членах Європейського Союзу.
- У **Розділі X** врегульовуються питання щодо особливостей регулювання та нагляду на ринку інвестиційних фондів, зокрема щодо правил найкращої поведінки компаній з управління активами в інтересах інвестиційних фондів, додаткових повноважень НКЦПФР у сфері регулювання публічних та альтернативних інвестиційних фондів, а також передбачено фінансові санкції (штрафи) за порушення вимог цього Закону, особливості застосування заходів впливу до інвестиційних фондів, компаній з управління активами та кастодіальних установ, особливості взаємодії НКЦПФР з Регуляторами держав – членів Європейського Союзу.

ПЕРЕХІДНИМИ ПОЛОЖЕННЯМИ ЗАКОНОПРОЄКТУ ПЕРЕДБАЧЕНО

Закон набиратиме чинності з 1 січня 2027 року, окрім деяких положень, які набиратимуть чинності з дня набуття Україною членства в Європейському Союзі

Закон України «Про інститути спільного інвестування» втрачатиме чинність через три роки

НКЦПФР протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом повинна привести свої нормативно-правові акти у відповідність

Перехідними положеннями Законопроекту передбачено, що:

- Інститутам спільного інвестування, створеним відповідно до Закону України «Про інститути спільного інвестування», протягом трьох років необхідно буде привести свою діяльність у відповідність до Закону або прийняти рішення та здійснити заходи щодо припинення фондів
- Відкриті та інтервальні інвестиційні фонди, створені відповідно до Закону України «Про інститути спільного інвестування», можуть привести свою діяльність виключно у відповідність до норм Закону щодо діяльності публічних інвестиційних фондів
- Закриті інвестиційні фонди та закриті взаємні фонди інвестиційних компаній, які були створені в установленому законодавством порядку до набрання чинності Закону України «Про інститути спільного інвестування» протягом одного року можуть привести свою діяльність у відповідність до положень цього Закону або прийняти рішення та здійснити заходи щодо припинення фондів
- Закриті інститути спільного інвестування, закриті інвестиційні фонди та закриті взаємні фонди інвестиційних компаній можуть привести свою діяльність виключно у відповідність до норм Закону щодо діяльності альтернативних інвестиційних фондів
- Інститути спільного інвестування, закриті інвестиційні фонди та закриті взаємні фонди інвестиційних компаній на виконання пункту 3 цього розділу, зобов'язані подати до Комісії установчі документи, інформацію про створення наглядових рад та їх склад, внутрішні документи та інші документи, що підтверджують приведення їхньої діяльності у відповідність з вимогами цього Закону, в порядку та строки, встановлені нормативно-правовими актами Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку.
- Комісія виносить постанову про ліквідацію інститутів спільного інвестування, створених відповідно до Закону України «Про інститути спільного інвестування» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 29, ст.337, з наступними змінами) у разі невиконання вимог пункту 4.

Проект Закону «Про інвестиційні фонди»

Перехідними положеннями Законопроекту передбачено, що:

- Ліцензії на провадження професійної діяльності на ринках капіталу з дня набрання чинності цим Законом вважаються переоформленими таким чином:
  - 1) діяльність з управління активами на діяльність з управління активами альтернативних інвестиційних фондів;
  - 2) діяльність із зберігання активів інститутів спільного інвестування на кастодіальну діяльність.

Провадження професійної діяльності з управління активами публічних інвестиційних фондів можливе лише за умови отримання відповідної ліцензії на діяльність з управління активами публічних інвестиційних фондів відповідно до вимог цього Закону.

Для професійних учасників ринків капіталу, які на день набрання чинності цим Законом мали кілька чинних ліцензій на провадження професійної діяльності на ринках капіталу, переоформлення таких ліцензій здійснюється відповідно до цього Закону окремо для кожної ліцензії.

Проект Закону «Про інвестиційні фонди»

Прикінцеві положення проекту Закону України «Про інвестиційні фонди» передбачають внесення змін зокрема до таких законодавчих актів:

- Закону України «Про державне регулювання ринків капіталу та організованих товарних ринків»;
- Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки»;
- Закону України «Про депозитарну систему України»;
- Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань»;
- Закону України «Про рекламу»;
- Закону України «Про банки і банківську діяльність»;
- Закону України «Про інвестиційну діяльність».

План заходів щодо імплементації актів ЄС щодо UCITS, AIF, VCF, ELTIFs, EuSEF

Публічні консультації щодо проєкту Закону «Про інвестиційні фонди»	Реєстрація у ВРУ проєкту Закону «Про інвестиційні фонди»	Прийняття ВРУ проєкту Закону у I читанні	Прийняття ВРУ проєкту Закону у II читанні	Набрання чинності Закону	Розробка підзаконних актів	Публічні консультації щодо проєктів підзаконних актів	Затвердження підзаконних актів
IV квартал 2024	I квартал 2025	III квартал 2025	III квартал 2026	IV квартал 2026	III квартал 2027	IV квартал 2027	I квартал 2028